

Розробник: Рой Яна Вікторівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Рой Яна Вікторівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Голова циклової комісії Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

«28» серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	1,5/45
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45
Аудиторні	22
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	+
Самостійна робота	21
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є вивчення стильових особливостей побутових танців різних епох; оволодіння основними елементами танців, технікою і манерою виконання; ознайомлення з традиційними формами побудови композицій історико-побутового танцю; аналіз і практичне використання набутих знань, умінь та навичок; всебічний гармонійний розвиток особистості студента-хореографа.

Завдання курсу:

- розкрити теоретичні основи становлення та еволюційного розвитку танцювальних форм історико-побутового танцю;
- сформулювати уявлення про стильові особливості побутових танців минулих епох;
- оволодіти практичними навичками виконання танцювально-пластичного і хореографічного тексту історичної побутової хореографії;
- ознайомитися з традиційними формами побудови композицій історико-побутового танцю;
- вивчити особливості побуту, костюму, етикету та його впливу на характер і манеру виконання танцювальних композицій історико-побутового танцю;
- оволодіти основами педагогічної майстерності майбутнього керівника танцювального колективу.

У результаті вивчення курсу у студентів мають бути сформовані наступні компетентності:

Загальні:

- здатність до аналізу та синтезу;
- здатність до організації і планування;
- базові загальні знання;
- засвоєння основ базових знань з професії;
- розв'язання проблем;
- прийняття рішень;
- навички управління інформацією;
- взаємодія;
- позитивне ставлення до несхожості та інших культур;
- етичні зобов'язання;
- здатність працювати в міждисциплінарній команді;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- здатність до навчання;
- лідерські якості;
- розуміння культур та звичаїв інших країн;
- турбота про якість;
- бажання досягти успіху.

Фахові:

- усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії, володіння мотивацією до здійснення професійної діяльності;
- здатність нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- демонструвати предметну та сучасну базу знань;
- здатність реалізовувати навчальні програми базових курсів у різних освітніх установах;

- готовність застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу освітнього закладу;
- здатність розробляти і реалізовувати культурно-просвітницькі програми для різних категорій населення, в тому числі з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- здатність професійно взаємодіяти з учасниками культурно-просвітницької діяльності;
- володіння методами навчання і виховання засобами хореографічного мистецтва;
- володіння теоретичними основами хореографічного мистецтва, професійною термінологією;
- володіння методами, прийомами і практичними навичками роботи у царині хореографічного мистецтва;
- застосування професійно-профільованих знань у хореографічній діяльності (за видами);
- здатність до творчості.

Предметні:

- засвоєння знань з історії виникнення та еволюційного розвитку побутових танців минулих епох;
- володіння основним категоріальним апаратом історико-побутової хореографії, з метою його практичного застосування у процесі педагогічної діяльності;
- здатність опрацьовувати й використовувати навчальну, навчально-методичну, монографічну літературу, а також іконографію й твори мистецтва стародавніх художників у процесі навчання;
- здійснення аналізу музичного матеріалу історико-побутового танцю;

- володіння технікою виконання основних рухів історико-побутового танцю, стилістичних особливостей, характеру, манери виконання танців конкретної історичної епохи;
- застосування знань з просторової побудови композицій на основі елементів історико-побутового танцю;
- володіння навичками правильного застосування танцювального костюму, його деталей й аксесуарів, навичками акторської майстерності;
- володіння технологією розбору історико-побутового танцю по запису;
- усвідомлення місця історико-побутового танцю у репертуарі балетного театру.

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- орієнтуватися в основних періодах еволюційного розвитку побутових танців минулих епох;
- знати техніку виконання основних елементів рухів історико-побутових танців, їх лексико-стилістичну точність, композиційну побудову, манеру і характер виконання танців конкретної історичної епохи, усвідомлення їхньої художньо-пізнавальної цінності;
- вміти визначати форми і стильові особливості танцювальної старовинної музики різних епох;
- вміти усвідомлено сприймати та глибоко аналізувати музичний матеріал історико-побутового танцю;
- вміти самостійно застосовувати отриманні знання в професійній діяльності;
- усвідомлювати важливість вивчення навчальної дисципліни «Історико-побутовий танець», широкого пізнання суміжних мистецтв;
- усвідомлювати роль мистецтва хореографії в системі виховання внутрішньої культури, її зв'язок з національними традиціями та побутом народу, культури суспільної поведінки, формуванні гармонійно розвиненої, творчої особистості.

Навчання з дисципліни «Історико-побутовий» танець відбувається у формі лекційних та практичних занять, виконання самостійних робіт та підсумкового модульного контролю. Підсумками вивченого курсу є такі форми контролю: усні поточні опитування, модульна контрольна робота, залік з вивченого курсу даної дисципліни.

4. Тематичний план навчальної дисципліни

	Назва змістових модулів і тем	Семестр	Розподіл годин між видами робіт					
			Аудиторна:				ІМК	Самостійні
			Усього	Лекції	Практичні	Індивідуальні		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Історико-побутовий танець								
1	Історія розвитку побутових танців епохи Середньовіччя.	4	3	2			1	
2	Основні елементи історико-побутових танців XIV-XVст.		5		2		3	
3	Найпростіші танцювальні форми епохи Середньовіччя («Бранль», «Фарандола»).		5		2		3	
4	Історія розвитку побутових танців епохи Відродження.		3	2			1	
5	Розвиток танцювальної культури епохи Відродження, танцювальні форми епохи.		5		2		3	
6	Історія розвитку побутових танців XVIII ст.		6		4		2	
7	Характеристика танцювальної культури XVIII ст., танцювальні форми епохи.		5		2		3	
8	Історія розвитку побутових танців XIX ст.		6		4		2	
9	Характеристика танцювальної культури XIX ст., танцювальні форми епохи.		5		2		3	
Модульний контроль			2			2		
Разом:			45	4	18	2	21	
Форма контролю – залік								

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Історико-побутовий танець

Тема 1. Історія розвитку побутових танців епохи Середньовіччя (2 год.)

1. Лекційний модуль

Танцювальна культура раннього та пізнього середньовіччя. Середньовічні бродячі актори (шпільмани, жонглери, гістріони, скурри) та їх роль у становленні хореографічної культури даної епохи. Народна творчість селян і ремісників. Свята і танці аристократичного суспільства. Поява парного танцю. Променадні танці-ходи.

Танцювальна техніка та манера виконання середньовічних танців: «Селянський бранль», «Фарандола», «Салонний бранль». Музичний супровід танців епохи Середньовіччя. Схеми і малюнки різних середньовічних танців. Сценічна дія в хореографічному творі. Елементи системи хореографічної майстерності. Основи акторської технології в танці.

Основні елементи жіночого та чоловічого одягу знаті епохи Середньовіччя. Основні елементи жіночого та чоловічого одягу селян і ремісників. Символіка кольору. Основний верхній одяг жінок та чоловіків (знаті та селян). Жіночі зачіски та головні убори. Середньовічні прикраси. Взуття чоловіків та жінок (знаті та селян). Святкове вбрання чоловіків та жінок (знаті та селян).

Ключові поняття: «Середні віки», танцювальна культура, романський, готичний стилі, простий бранль, фарандола, «антре», мориска, бассданси, естампі, реверанс, салют.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) література: 1, 5

Додаткова література: 2, 3

Тема 2. Основні елементи історико-побутових танців XIV-XVст. (2 год.)

1. Практичний модуль

Завдання № 1

- Основні положення рук в народному бранлі;
- Основні положення корпусу в народному бранлі;
- Основні положення рук в парі в народному бранлі;

- Основні кроки народного бранлю: простий, подвійний, подвійний з репризою, веселий (селянський);
- Основні положення рук в салонних танцях;
- Основні положення рук в парі в салонних танцях;
- Основні елементи рухів в салонних танцях: простий бранль, подвійний бранль, подвійний бранль з репризою, веселий бранль, pas glisse (ковзний крок), pas chasse (подвійний ковзний крок), pas degage;
- Основні положення рук у фарандолі;
- Основні рухи фарандоли.

Завдання №2

- Вивчення реверансу дами XVI ст. ;
- Вивчення салюту-уклону кавалера XVI ст.

Тема 3. Найпростіші танцювальні форми епохи Середньовіччя: «Бранль», «Фарандола» (2 год.)

1. Практичний модуль

Завдання № 1

- Вивчення елементів та композицій побутових танців епохи Середньовіччя:
  - «Селянський бранль»;
  - «Фарандола».
- Робота над технікою та манерою виконання, вивчення етюду на основі двох танців.

Тема 4. Історія розвитку побутових танців епохи Відродження (2 год.)

1. Лекційний модуль

Італійська, іспанська, англійська та французька танцювальна культура епохи Відродження («Алеманда», «Павана», «Куранта», «Вольта», «Гальярда»). Створення трактатів про танці, підручників, де намагаються зафіксувати танцювальні композиції, різновиди рухів, зразки виконання. Перші вчителі танців. Театральні інтермедії з піснями і танцями.

Поява професійних організаторів видовищ. Алгоритичні і міфологічні пантоміми, пасторалі, інтермедії. Виникнення «фігурного танцю» (у первісному значенні – виразного). Перші кроки до зародження особливого виду мистецтва балету. Європейський балет в добу Ренесансу. Поява

танцювальних шкіл. Об'єднання віршів, співу, музики і танцю в єдине драматургічне видовище.

Основні елементи жіночого та чоловічого одягу епохи Відродження. Основний верхній одяг жінок та чоловіків. Жіночі та чоловічі зачіски й головні убори. Прикраси. Взуття чоловіків та жінок. Святкове вбрання чоловіків та жінок.

Ключові поняття: Ренесанс, театральні інтермедії, пантоміма, ригодон, бурре, сюїта, вольта, гальярда, салтарела, куранта, алеманда, сарабанда, менует.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) література: 1, 4, 5

Додаткова література: 2, 3

Тема 5. Розвиток танцювальної культури епохи Відродження, танцювальні форми епохи (2 год.)

1. Практичний модуль

Завдання № 1

- Основні положення рук у дами;
- Основні положення рук кавалера;
- Вивчення придворного етикету, реверансу і уклону XVII ст. ;
- Вивчення елементів та композиції побутового танцю епохи Відродження «Сарабанда», техніка та манера виконання танцю.

Тема 6. Історія розвитку побутових танців XVIII ст. (4 год.)

1. Практичний модуль

Завдання № 1

- Вивчення реверансу дами и уклону кавалера XVIII ст.
- Основні елементи історичного бального танцю XVIII ст.:
- Pas dégagé
- Pas chassé.

- Pas balancé.
- Pas grave.
- Pas glissade.
- Pas assamblé.
- Pas menu.
- Pas emboité.
- Pas ballotté.
- Pas de bourree ballotté.
- Pas jeté.
- Changement de pied.
- Pas coupé.
- Entrechat quatre

Тема 7. Характеристика танцювальної культури XVIII ст., танцювальні форми епохи (2 год.)

1. Практичний модуль

Завдання № 1

- Вивчення елементів та основних фігур побутового танцю «Полонез», аналіз;
- Відпрацювання елементів композиції танцю «Полонез», техніка і манера виконання танцю.

Тема 8. Історія розвитку побутових танців XIX ст. (4 год.)

1. Практичний модуль

Завдання № 1

- Вивчення реверансу дами, кніксену XIX ст.;
- Вивчення уклону кавалера XIX ст.
- Основні елементи історичного бального танцю XIX ст.:
- Па польки

- Pas balancé
- Па галоп
- Вальс у три па, у два па
- Pas de basque
- Елементи мазурки: pas gala, pas couru, pas couré, coup de talon и др.

Тема 9. Характеристика танцювальної культури ХІХ ст., танцювальні форми епохи (2 год.)

Завдання № 1

- Вивчення основних танцювальних елементів танців: «Вальс», «Полька» «Мазурка», аналіз;
- Вивчення та відпрацювання основних фігур танцю «Мазурка», техніка та манера виконання.

Рекомендовані джерела:

Основна (базова) література: 1, 2, 4, 5

Додаткова література: 1, 4

6. Контроль навчальних досягнень

6. 1. Шкала відповідності оцінок

Рівні	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Початковий	1	Студент не може впоратися з більшістю поставлених завдань, виконання рухів не відповідає програмним вимогам.
	2	Студент демонструє досить низький виконавський рівень, запропоновані завдання виконані лише частково з порушенням порядку рухів у комбінаціях та етюдах, які вирізняються невиразним та неритмічним виконанням.
	3	Студент на низькому рівні володіє методикою виконання основних рухів, не знає усіх комбінацій, не використовує термінологію з історико-побутового танцю. Має слабкі практичні навички. Не знає композиційних схем з етюдів.
Середній	4	Студент демонструє відтворення заданих рухів у комбінаціях та етюдах зі значною кількістю недоліків, посереднє володіння методикою виконання рухів та їх призначенням.
	5	Студент здатний виконувати комбінації рухів, але не в повній мірі демонструє правильність виконання й допускає помилки, йому бракує манери й характеру виконання, притаманній конкретній історичній епосі.
	6	Студент володіє навичками та вміннями виконання рухів, але недостатня хореографічна підготовка заважає правильному виконанню деяких з них. Допускає суттєві: не орієнтується в основних періодах еволюційного розвитку побутових танців минулих епох.
Достатній	7	Студент демонструє вміння виконувати вивчену лексику історико-побутових танців, досить повно розкриває характер і манеру виконання, при цьому не припускає суттєвих помилок, але йому бракує володіння технікою виконання окремих елементів рухів, композиційних побудов.
	8	Студент засвідчує належний рівень хореографічної підготовки, точність виконання рухів у комбінаціях, але допускає незначні помилки у виконанні окремих поз, ракурсів, не в повній мірі демонструє виразність рухів.
	9	Студент демонструє достатній рівень виконавських умінь та навичок у відтворенні танцювальних комбінацій історико-побутового танцю. Але недостатньо повно розкриває художньо-образний зміст окремих рухів.
Високий	10	Студент в повному обсязі знає методику та призначення рухів, повно і яскраво розкриває характер і манеру виконання історико-побутових танців, але при цьому допускає незначні схематичні помилки
	11	Студент на високому художньому рівні демонструє виконання окремих рухів: технічно, скоординовано, з дотриманням відповідної музично-ритмічної структури, виконує вивчену лексику історико-побутових танців, в характері та манері виконує танцювальні етюди та комбінації.
	12	Студент вільно володіє технікою виконання основних елементів рухів історико-побутових танців, їх лексико-стилістичною точністю, композиційною побудовою, знає й застосовує манеру і характер виконання танців конкретної історичної епохи.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль I. Історико-побутовий танець.

Тема 1. Історія розвитку побутових танців епохи Середньовіччя (1 год.)

Дати відповідь на питання:

1. Найбільш розповсюджені танці у часи середньовіччя.
2. Зміни, що відбувалися у танцювальній культурі пізнього середньовіччя.
3. Назвати століття, у якому відбулось розшарування жонглерів.
4. Схарактеризувати хронологію, жанри та форми танцю середньовіччя.
5. Назвати особливості танців Середньовіччя.
6. Перечислити основні елементи костюму епохи Середньовіччя.

Тема 2. Основні елементи історико-побутових танців XIV-XVст. (3 год.)

1. Розібрати основні елементи та комбінації спільні для різних історико-побутових танців:

- Pas glisse
- Pas eleve
- Pas chasse, форми chasse
- Pas balance
- Pas de basque

2. Записати у робочий зошит методику виконання вивчених рухів.

Тема 3. Найпростіші танцювальні форми епохи Середньовіччя: «Бранль», «Фарандола» (3 год.)

1. Подивитися відеоматеріал, використовуючи інтернет-ресурси:

- «Танець з подушечками» з балету С. Прокоф'єва «Ромео і Джульєтта» в хореографії Л. Лавровського.
2. Здійснити аналіз відеоматеріалу по запису до хореографічного твору.

Тема 4. Історія розвитку побутових танців епохи Відродження (1 год.)

Дати відповідь на питання:

1. Назвати танці, які виконувались в епоху Відродження.
2. Дати перелік основних рухів, що виконувались у всіх танцях.
3. Як називали вчителя танців в епоху Відродження.
4. Назвати першого італійського теоретика танцювального мистецтва.
5. Перерахувати основні елементи костюму епохи Відродження.

Тема 5. Розвиток танцювальної культури епохи Відродження, танцювальні форми епохи (3 год.)

1. Розібрати по відеозапису:
  - Основні фігури Романески з балету «Раймонда» (музика О. Глазунова, хореографія М. Петіпа).
2. Занотувати у робочий зошит композиційну побудову всіх фігур танцю «Романеска».

Тема 6. Історія розвитку побутових танців XVIII ст. (2 год.)

Дати відповідь на питання та занотувати їх у робочий зошит:

1. Назвати два основних танці XVIII ст., які задавали стиль побутової хореографії.
2. Назвати головні форми балету XVIII ст.
3. Назвати видатних балетмейстерів XVIII ст.
4. Окреслити основні елементи костюму XVIII ст.

Тема 7. Характеристика танцювальної культури XVIII ст., танцювальні форми епохи (3 год.)

1. Розібрати по відеозапису основні фігури:

- Класичного менуету з опери «Дон Жуан». Музика В.А. Моцарта, постановка М. Петіпа.

2. Здійснити аналіз відеоматеріалу по запису до хореографічного твору.

Тема 8. Історія розвитку побутових танців XIX ст. (2 год.)

Дати відповідь на питання та занотувати їх у робочий зошит:

1. Назвати танець, що посів провідне місце в XIX ст.
2. Схарактеризувати головні принципи романтичного балету.
3. Назвати головні форми академічного балету.
4. Назвати видатних балетмейстерів і балерин епохи Романтизму.
5. Назвати обов'язковий елемент костюму, який одягали жінки на бали маскаради.

Тема 9. Характеристика танцювальної культури XIX ст., танцювальні форми епохи (3 год.)

1. Опанувати по відеозапису хореографічний текст, композиційну побудову, характер і манеру виконання :

- Екозезу з опери П. Чайковського «Євгеній Онегін» у постановці О. Горського.

2. Занотувати у робочий зошит композиційну побудову всіх фігур танцю «Екозез».

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 12.

6. 3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в тестовій формі: тестування (виконання завдань модульної контрольної роботи).

Тести містять 12 різних за формою завдань. За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну – 0 балів.

6. 4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Залік. Виставляється за результатами навчання з курсу навчальної дисципліни «Історико-побутовий танець».

7. Навчально-методична карта дисципліни «Історико-побутовий танець»

Разом: 45 год., **IV сем.:** лекції – 4 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 21 год., підсумковий контроль – 2 год.

Семестр	4 семестр									
Модуль	Змістовий модуль I									
Назва модуля	Історико-побутовий танець									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Теми лекцій	Історія розвитку побутових танців епохи Середньовіччя.			Історія розвитку побутових танців епохи Відродження.						
Теми практичних занять		Основні елементи історико-побутових танців XIV-XV ст.	Найпростіші танцювальні форми Середньовіччя («Бранль» і «Фарандола»).		Розвиток танцювальної культури епохи Відродження, танцювальні форми епохи.	Історія розвитку побутових танців XVIII ст.	Характеристика танцювальної культури XVIII ст., танцювальні	Історія розвитку побутових танців XIX ст.,	Характеристика танцювальної культури XIX ст., танцювальні форми епохи.	
Самостійна робота	п. 6.2									
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота									
Підсумковий контроль	Залік									

6. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Бодунова, І. І. Сценічна інтерпретація форм історичного танцю / І. І. Бодунова // Традиційна і сучасна культура Беларусі: гісторыя, актуальны стан, перспектывы :матэрыялынаук. канф., Мінск, 6 снеж. 2012 г. /Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў ;рэдкал.: В. Р. Языковіч (старш.) [інш.]. – Мінськ, 2019. – С. 148–151.
2. Васірук С. О. Історико-побутовий танець: Навч.-метод. посіб. для студ. мистец. спец. вищ. навч. закл. / С. О. Васірук; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. - Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. – 183 с.
3. Дені П., Дассвіль Л. Всі танці/ [скорочений пер. з фр. Г. Богданової, В. Івченко] – К.: Музична Україна. – 2015. – 336 с.
4. Комисаржевський Ф.Ф. Історія костюму: підручник для ВНЗ / Ф.Ф. Комисаржевський. – Мінськ: Сучасна література, 2017. – 494 с.
5. Терешенко Н. Історія та методика бального танцю: навч. Посіб. Для студентів. – Херсон, 2018. – 220 с.

Додаткова література:

1. Вороніна І. О. Історико-побутовий танець / І. О. Вороніна. – М.: Мистецтво, 2007. – 128 с.
2. Германов В. Г./ Танцювальний словник. Танці балів/ В. Г.Германов «Аста», 2009 – 450 с.
3. Пасютинська В. М. Чарівний світ танцю / В. М. Пасютинська. – М.: «Просвіта», 2010 – 223 с.
4. Худеков С. Ілюстрована історія танцю/ С. Н. Худеков. – М.: Ексмо, 2009. – 288 с.